

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА "КРОК"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приймальної комісії

Н.М.Літвін

2019 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

**для вступників на навчання на спеціальність 223
«Медсестринство» за ступенем бакалавра (на 3 курс)
на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня**

«МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ»

Автори: Єна А.І., д.мед.н, професор;

Сабліна Л.В., к.мед.н.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

прикладної медицини

(протокол № 4 від « 14 » лютого 2019 р.)

Завідувач кафедри _____ Єна А.І.

Київ, 2019

ВСТУП

Прийом вступників на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня (ОКР) «молодшого спеціаліста» за спеціальностями «Акушерська справа», «Медико-профілактична справа», «Лабораторна діагностика» для здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю «Медсестринство» (на 3 курс), проводиться за результатами фахового вступного випробування з дисципліни циклу професійної підготовки «Основи сестринської справи». Випробування проводиться у усній формі.

Мета фахового випробування — визначення у вступників, які бажають навчатись у ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», рівня теоретичних знань, практичних умінь та навичок, необхідних для опанування нормативних і варіативних дисциплін за програмою підготовки ступеня бакалавра за спеціальністю «Медсестринство».

Характеристика змісту програми. Програма фахового вступного випробування з основ медсестринства призначена для оцінювання навчальних досягнень вступників при вступі до ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», з метою продовження свого навчання за спеціальністю «Медсестринство» за ступенем бакалавра. Формування медичної сестри нового покоління вимагає нового підходу до знання дисципліни. Програма відповідає матеріалу навчальної програми з «Основ сестринської справи» для студентів медичних училищ, коледжів та медсестринських факультетів ВУЗів.

Теми навчального матеріалу та орієнтовний перелік питань.

Розділ I. Введення в предмет "Основи сестринської справи"

1.1. *Поняття про систему охорони здоров'я України. Історія сестринської справи.*

Визначення поняття сестринської справи. Значення сестринської справи для охорони здоров'я, її основні функції. Сестринська справа як предмет, його мета, завдання, місце серед інших дисциплін у системі медичної освіти.

Історія розвитку сестринської справи в Україні (організація шпиталів у Запорізькій Січі, догляд за хворими і пораненими в монастирях). Андрій Крупинський – засновник медичної освіти в Україні. Міжнародне визнання діяльності Флоренс Найтінгейл (1820 - 1910). Товариство Червоного Хреста, його значення в створенні шкіл сестер милосердя.

Положення про медичну освіту, медичні школи, училища, медичні коледжі. Система підготовки медсестер в Україні сьогодні, спеціалізація.

Кваліфікаційна характеристика медичної сестри (призначення, вимоги до особистості, професійні вимоги).

Роль медичної сестри в лікувальному процесі. Догляд за пацієнтами як лікувальний чинник.

Професійні шкідливості в роботі медсестри, їх профілактика. Дотримання правил техніки безпеки.

Права і обов'язки медичної сестри.

Значення самовиховання і самоосвіти в житті та діяльності медсестри. Система підвищення кваліфікації. Атестація професійного рівня, кваліфікаційні категорії.

1.2. *Поняття про стандарти сестринського догляду. Перспективи розвитку сестринської справи. Поняття про сестринський процес.*

Сестринський процес: наочний підхід до сестринської справи.

Основні поняття і терміни.

Історія питання.

Мета сестринського процесу.

Необхідність впровадження сестринського процесу в сестринську освіту і сестринську практику.

Етапи сестринського процесу, їх взаємозв'язок і зміст кожного етапу.

I етап сестринського процесу, сестринське обстеження.

II етап сестринського процесу, виявлення проблем пацієнта.

III етап сестринського процесу, визначення цілей сестринського догляду.

IV етап сестринського процесу, планування об'єму сестринських втручань. Значення стандартних планів сестринського догляду.

V етап сестринського процесу, оцінка результатів та корекція догляду. Поняття про приблизну учбову сестринську історію хвороби. Моделі сестринської справи (Орем, Рой, Хендерсен і т.д.).

1.3. *Філософія, теорія, суть сестринської справи.*

Сестринська етика та деонтологія.

Необхідність філософського усвідомлення сестринської практики для подальшого прогресу в сестринській справі.

Основні поняття, необхідні для визначення філософії сестринської справи: пацієнт, сестринська справа, навколишнє середовище і суспільство, здоров'я.

Зміст спеціальності "сестринська справа".

Місія, ціль і задачі сестринської справи. Сестринська справа і суспільство. Лікування і сестринська справа.

Сестринський персонал і пацієнт. Етичні елементи філософії сестринської справи: обов'язки, цінності і чесноти.

Деонтологія як частина сестринської етики. Збереження медичної таємниці. Моральні концепції, принципи і традиції сестринської деонтології в клятві Флоренс Найтінгейл і етичному кодексі Міжнародної Ради медичних сестер.

1.4. Мистецтво спілкування в медсестринстві. Навчання в сестринській справі. Сестринська педагогіка.

Спілкування як ефективний спосіб допомоги людям в адаптації до змін в житті у зв'язку з захворюванням.

Рівні спілкування.

Терапевтичний і не терапевтичний засіб спілкування.

Два типи спілкування: словесний і безсловесний. Ясність і стислість мови, її темп, гучність. Словниковий склад. Розрахунок часу.

Майстерність письма як форма словесного спілкування з пацієнтами, що страждають на зниження слуху. Підтримка зв'язків з пацієнтами, нездатними до вербального спілкування;

Самоконтроль медичної сестри при безсловесному спілкуванні (вираз обличчя, міміка, жести).

Функції медичної сестри як викладача з питань, що стосуються стану здоров'я.

Сфери навчання: пізнавальна, емоційна, психомоторна.

Способи навчання: формальні і неформальні, індивідуальні і колективні.

Оцінка потреб пацієнта і (або) його сім'ї у навчанні.

Мотивація навчання.

Оцінка вихідного рівня знань і умінь пацієнта. Врахування факторів, що впливають на здатність до навчання: вік, освіта, стан здоров'я.

Організація навчання.

Зміст навчання: збереження здоров'я, підтримка певного рівня здоров'я, підтримка певного рівня життя.

Вибір часу навчання.

Планування навчання сумісно з пацієнтом з урахуванням його індивідуальності.

Якісність і однозначність завдань. Темп навчання. Активна участь і заохочування зацікавленості пацієнта в навчанні.

Створення сприятливої для навчання обстановки: тиша, освітлення, вентиляція, температура повітря.

Педагогічний такт. Необхідні комунікативні навички.

Педагогічні прийоми: бесіда. Демонстрація, забезпечення спеціальною літературою. Наочність навчання. Оцінка якості та ефективності навчання.

Розділ II. Основи практичної діяльності медичної сестри. Маніпуляційна техніка

2.1. Інфекційна безпека. Інфекційний контроль. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів.

Проблеми внутрішньолікарняної інфекції. Інфекційний процес: визначення, способи передачі інфекції. Фактори, що впливають на схильність "господаря" до інфекції.

Інфекційний контроль в ЛПЗ. Характеристика і способи передачі збудників внутрішньолікарняної інфекції. Групи ризику. Заходи профілактики і контролю. Обробка рук до і після виконання маніпуляції. Обробка рук і слизових оболонок при контакті з біологічними рідинами. Значення дезінфекції та стерилізації виробів медичного призначення в профілактиці внутрішньолікарняної інфекції.

Види, методи і режими дезінфекції в ЛПЗ.

Приготування і використання дезінфікуючих розчинів: 10%, 1%, 0,5% хлорного вапна, 1%, 3%, 5% розчинів хлораміну. Правила зберігання хлорвмісних розчинів. Правила техніки безпеки при роботі з хлорвмісними розчинами. Характеристика сучасних засобів дезінфекції (АХД 2000 - спеціаль, лізетол, сайдекс і т.д.).

Дезінфекція предметів догляду за пацієнтом. Передстерилізаційна очистка шприців, голочок, гумових виробів. Миючі розчини, приготування, критерії використання. Контроль

якості передстерилізаційної очистки. Азапірамова, фенолфталеїнова проби: реактиви, постановка, критерії оцінки.

Стерилізація. Стерилізація в сухожаровій шафі: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів. Автоклавування: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.

Дезінфекція і утилізація одноразових медичних виробів.

ЦСВ: обладнання, функції.

Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в ЛПЗ: шляхи інфікування, загальні застережні заходи. Можливі проблеми пацієнта, наприклад, страх перед ризиком ВІЛ-інфікування.

Сестринське втручання у зв'язку з проблемою, що виникла.

2.2. Прийом пацієнта.

Обладнання і функції приймального відділення стаціонару. Зміст роботи сестринського персоналу приймального відділення. Шляхи госпіталізації пацієнтів у стаціонар. Огляд волосяних частин тіла пацієнта для виявлення педикульозу.

Дезінсекційні засоби при педикульозі.

Види санітарної обробки пацієнтів: повна і часткова.

Медична документація приймального відділення стаціонару, реєстрація пацієнта в "Журналі обліку прийому хворих і відмов в госпіталізації".

Оформлення титульного листа "Медичної карти стаціонарного хворого", "Екстренного повідомлення про інфекційне захворювання...".

Транспортування пацієнта в лікувальне відділення (на лікарняній каталці, кріслі-каталці, на руках, пішки).

Можливі проблеми пацієнта, наприклад, свербіння шкіри волосяної частини голови у зв'язку з педикульозом.

Сестринські втручання в зв'язку з проблемами, що виникли.

2.3. Типи лікувально-профілактичних закладів.

Безпечне лікарняне середовище (біомеханіка тіла, переміщення пацієнта в постелі, попередження травм пацієнта). Лікувально-охоронний режим ЛПЗ.

Поняття про лікувально-охоронний режим, його елементи і значення для пацієнта.

Види режимів рухової активності.

Поняття про біомеханіку тіла і правильне положення тіла.

Організація робочого місця медичної сестри для забезпечення правильної біомеханіки тіла з метою попередження травм хребта (сидячи, стоячи, при підніманні важких речей).

Безпечне транспортування пацієнта на каталці, кріслі-каталці, на ношах, на руках.

Переміщення пацієнта в постелі і різні види його положення у ліжку (на спині, на животі, в положенні Фаулера і Сімпса).

Допомога пацієнтові при зміні положення тіла.

Попередження травм у пацієнта. Специфіка ризику травм у пацієнтів різного віку. Задачі сестринської допомоги, пов'язані зі зниженням ризику падіння, отруєння і ураження електричним струмом. Виявлення пацієнтів з високим ризиком нещасних випадків (вік старше 65 років, порушення свідомості, зору, слуху, ходи і рухливості, побічні ефекти лікарської терапії).

Можливі проблеми пацієнта, наприклад, високий ризик падіння, пов'язаний з порушенням рухової функції.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.4. Особиста гігієна пацієнта.

Положення пацієнта у ліжку.

Функціональне ліжко і різні пристосування для створення пацієнтові зручного положення в постелі.

Вимоги до постільної білизни. Приготування постелі. Зміна постільної і натільної білизни тяжкохворим. Правила збирання і транспортування брудної білизни.

Догляд за шкірою, природними складками.

Пролежні. Методика визначення ступеню ризику утворення пролежнів у кожного пацієнта. Фактори ризику розвитку пролежнів. Локалізація, стадії утворення пролежнів. Сестринські втручання при ризику розвитку пролежнів.

Навчання родичів тяжкохворого пацієнта елементам профілактики пролежнів в домашніх умовах.

Тактика медичної сестри при розвитку пролежнів.

Догляд за волоссям: миття голови, розчісування.

Миття ніг. Підстригання нігтів на руках і ногах.

Вмивання пацієнта. Гоління обличчя пацієнта.

Догляд за слизовими оболонками. Видалення виділень і кірок з носа.

Промивання очей. Обробка слизової оболонки порожнини рота і губ.

Чищення зубів. Очищення зовнішнього слухового ходу.

Підкладання судна і подавання сечоприймача. Догляд за зовнішніми статевими органами, промежиною.

Навчання пацієнтів і його сім'ї елементам догляду за природними шкірними складками і слизовими оболонками.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- порушення цілісності шкіри: пролежні;

- ризик появи попрілостей у лежачого пацієнта.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.5. Харчування та годування пацієнта.

Основи раціонального харчування.

Основні принципи лікувального харчування.

Лікувальні столи, характеристика основних лікувальних столів.

Організація харчування в стаціонарі.

Складання порційної вимоги.

Навчання пацієнта принципам раціонального і лікувального харчування.

Годування тяжкохворих у ліжку: сервіровка стола, годування з ложки та поїльника.

Контроль продуктових передач, вмісту тумбочок і холодильника.

Види штучного харчування пацієнта: через зонд, через гастростому, парентеральне, за допомогою живильної клізми.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- зменшення апетиту;

- дефіцит знань про призначену дієту.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.6. Спостереження за пацієнтами. Оцінка функціонального стану пацієнта медсестрою. Термометрія.

Термометрія: будова термометра, правила зберігання та користування термометром, види термометрів, правила вимірювання температури тіла, реєстрація результатів, цифрове і графічне записування температури.

Види температурних кривих, стадії гарячки, основні симптоми. Особливості спостереження та догляду за пацієнтами в кожній стадії. Зниження температури (критичне, літичне). Вікові особливості температурних реакцій.

Дихання (частота, глибина, ритм). Визначення частоти дихання. Спірометрія, зокрема визначення життєвої ємкості легенів. Основні симптоми при захворюванні органів дихання. Задишка (інспіраторна, експіраторна, змішана). Кашель, характер кашлю (сухий, вологий). Кровохаркання, характер харкотиння, користування індивідуальною

плювальницею. Ядуха, механізм розвитку. Патологічні типи дихання: Куссмауля, Чейна-Стокса, Біота.

Спостереження і догляд за пацієнтами при задишці, кашлі, кровохарканні та легеневій кровотечі.

Пульс. Його характеристика (ритм, частота, наповнення, напруження).

Техніка визначення пульсу, підрахунок частоти пульсу, записування результатів, графічне зображення пульсу в температурному листку. Порушення пульсу: брадикардія, тахікардія, аритмія.

Артеріальний тиск (систоличний, діастолічний, пульсовий).

Техніка вимірювання артеріального тиску (АТ). Види тонометрів. Цифрове і графічне записування артеріального тиску. Вікові особливості артеріального тиску. Симптоми підвищення чи зниження тиску. Симптоми порушення АТ при хворобах органів кровообігу. Спостереження і догляд за пацієнтами з порушеннями функції системи кровообігу.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- сухість в роті;
- кашель.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.7. Методи найпростішої фізіотерапії. Гірудотерапія. Оксигенотерапія.

Поняття про найпростішу фізіотерапію. Види найпростіших фізіотерапевтичних процедур. Протипоказання до теплових фізіотерапевтичних процедур, застосування холоду. Можливі ускладнення та їх профілактика.

Право пацієнта на інформацію про процедуру. Необхідність згоди пацієнта на процедуру.

Постановка банок. Накладання гірчичників. Підготовка і застосування грілки, міхура з льодом. Приготування і застосування холодного, гарячого, зігрівального компресів.

Місцеві ванни: з поступовим підвищенням температури, теплі, контрастні, холодні.

Місцеві обливання. Обмивання. Розтирання.

Гірудотерапія. Протипоказання. Ускладнення. Постанова п'явок. Оксигенотерапія. Цілі і види оксигенотерапії. Здійснення оксигенотерапії за допомогою носових катетерів. Техніка безпеки.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- страх перед постановкою п'явок;
- ризик переохолодження пацієнта при водних процедурах.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.8. Застосування лікарських засобів.

Вибірка призначень з листка лікарських призначень пацієнта. Виписування вимоги — накладної на лікарські засоби і порядок отримання їх з аптеки.

Правила зберігання і розподілення лікарських засобів у відділенні: на сестринському посту і в процедурному кабінеті.

Виписка, облік і зберігання наркотичних, сильнодіючих, гостродефіцитних та дорогокоштуючих лікарських засобів. Список А і Б.

Оформлення журналів обліку лікарських засобів.

Шляхи і способи введення лікарських засобів для ентерального застосування.

Причини, що викликають у пацієнта негативне ставлення до лікарської терапії.

Право пацієнта на інформацію про лікарські засоби. Необхідність отримання згоди пацієнта на введення ліків.

Сублінгвальний спосіб застосування лікарських засобів.

Навчання пацієнта прийманню різних форм лікарських засобів ентерально, сублінгвально.

Зовнішнє застосування лікарських засобів: на шкіру і слизові оболонки.

Застосування на шкіру мазі різними способами, присипок, пластирів, розчинів, настоянок.

Закапування крапель в очі, ніс, вуха. Закладання мазі за повіки. Введення мазі в ніс, вуха.

Інгаляційний спосіб введення лікарських засобів через рот та ніс.

Введення супозиторіїв в пряму кишку.

Оснащення і документація процедурного кабінету. Посадові інструкції медичної сестри процедурного кабінету.

Види шприців та голок. Ціна поділок шприца. Збирання шприців зі стерильного стола, крафт-пакета. Набирання лікарських засобів із ампул і флаконів. Розведення антибіотиків. Анатомічні ділянки для парентерального введення лікарських засобів.

Техніка внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій та внутрішньовенних вливань на фантомі.

Ускладнення, що виникають при парентеральному засобі введення лікарських засобів. Тактика медичної сестри.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- негативне ставлення пацієнта до терапії антибіотиками;
- відмова пацієнта від ін'єкцій.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.9. Клізми. Газовивідна трубка.

Клізми. Види клізм: очисна, послаблююча (масляна і гіпертонічна), сифонна, лікарська, живильна. Протипоказання і можливі ускладнення.

Право пацієнта на інформацію.

Необхідність згоди пацієнта на процедуру.

Підготовка пацієнта і постановка різних видів клізм (на фантомі).

Спостереження і догляд за пацієнтом після закінчення процедури.

Газовивідна трубка. Протипоказання і можливі ускладнення.

Застосування газовивідної трубки (на фантомі).

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- закреп;
- посилення газоутворення в кишечнику (метеоризм);
- відчуття сорому.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.10. Катетеризація сечового міхура.

Застосування зйомного сечоприймача.

Мета катетеризації, протипоказання і можливі ускладнення.

Право пацієнта на інформацію. Необхідність згоди пацієнта на процедуру.

Види катетерів. Катетеризація сечового міхура м'яким катетером у жінок (на фантомі).

Користування різними сечоприймачами (скляними, гумовими, знімними).

Навчання пацієнта самостійному користуванню сечоприймачем.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад :

- нетримання сечі;
- страх розриву сечового міхура.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.11. Лабораторні та інструментальні методи дослідження. Участь медичної сестри.

Підготовка пацієнта, оснащення, взяття і направлення матеріалу на лабораторне обстеження (харкотиння - на загальне і бактеріологічне обстеження), взяття мазка із зівів і носа. Чинні накази МОЗ України про лабораторне дослідження хворих на ангіну з метою виявлення і профілактики дифтерії.

Взяття калу для копрологічного, бактеріологічного дослідження, на приховану кров, яйця гельмінтів.

Збирання сечі для загального і бактеріологічного дослідження, проби за Зимницьким, Нечипоренком, визначення амілази, глюкози, 17-кетостероїдів, фенілкетонурії.

Взяття крові для бактеріологічного дослідження.

Підготовка пацієнта до рентгенологічного дослідження (бронхографія, холецистографія, дослідження шлунка і кишок, сечової системи). Підготовка пацієнта до ультразвукового та ендоскопічного дослідження (бронхоскопія, езофагогастродуоденоскопія, колоноскопія, ректороманоскопія, цистоскопія). Підготовка пацієнта і участь в проведенні пункції (абдомінальної, люмбальної, плевральної). Спостереження і догляд за пацієнтом після пункції. Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- страх перед бронхоскопією;
- відмова від абдомінальної пункції.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.12. Зондові маніпуляції: промивання шлунку, шлункове та дуоденальне зондування.

Взяття промивних вод шлунка і блювотних мас на лабораторне дослідження. Зондування: шлунка (підготовка пацієнта, техніка проведення, базальна і максимальна секреція шлунка, направлення взятого матеріалу в лабораторію), дуоденальне (підготовка пацієнта, техніка і методи (п'ятифазний) зондування).

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- неможливість заковтнути зонд;
- відмова від процедури.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.13. Втрати, смерть та горе.

Стадії горя. Оцінка реакції пацієнта на втрату і його здатність адаптуватися до них.

Сестринська допомога.

Етико-деонтологічні особливості спілкування з безнадійною людиною.

Роль медичної сестри в задоволенні потреб безнадійної людини.

Догляд за безнадійною людиною в стаціонарі та вдома.

Психологічна допомога сім'ї і близьким безнадійного. Навчання їх елементам догляду і психологічної допомоги.

Стадії термінального стану, їх основні клінічні прояви. Підготовка тіла померлого до переведення в патологоанатомічне відділення.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад :

- відчуття провини у близьких безнадійної людини;
- невміння близьких доглядати за безнадійним;
- надмірна депресія у пацієнта у зв'язку з майбутньою втратою.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

Необхідність психологічної підтримки сестринського персоналу, що працює з безнадійними.

Розділ III. Основи санології

3.1. Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань.

Визначення поняття здоров'я, індивідуального і суспільного здоров'я.

Показники суспільного здоров'я: народжуваність, смертність, середня тривалість життя, захворюваність.

Чинники ризику виникнення захворювань. Характеристика найвагоміших чинників: забруднення навколишнього природного середовища, нераціональне харчування,

гіподинамія, шкідливі звички (алкоголізм, паління, наркоманія, токсикоманія). Психоемоційне напруження. Генетична схильність та ін.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- проживання поблизу хімічного підприємства;
- психоемоційне напруження в сім'ї.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

3.2. Рух і здоров'я.

Рух – запорука здоров'я. Вплив рухової активності на функціональний стан органів і систем. Антропометрія. Спірометрія.

Гігієнічні вимоги до фізичних вправ, приміщення, взуття, одягу.

Основні принципи тренування: поступовість, систематичність, різноманітність, індивідуальний підхід до пацієнтів.

Фізичні вправи як лікувальний чинник. Визначення ступеня фізичного навантаження за частотою пульсу і дихання. Особливості рухової активності різних груп населення з урахуванням віку, характеру праці, стану здоров'я.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- перенесений інфаркт міокарда;
- часті відраджень, що виключають систематичність тренувань.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

3.3. Раціональне харчування.

Раціональне харчування - чинник профілактики захворювань.

Визначення поняття, вплив раціонального харчування на здоров'я.

Основні вимоги до раціонального харчування. Енергетична цінність харчового раціону. Основні принципи збалансованого харчування, засвоюваність, органолептичні властивості, різноманітність їжі, санітарно-гігієнічні вимоги до їжі. Режим харчування. Поєднання раціонального харчування з правильною організацією рухового режиму. Харчування в похилому віці. Харчування при розумовій та фізичній праці. Організація харчування залежно від інтенсивності (енерговитрат) праці.

Формула розрахунку маси тіла. Характеристика розвантажувальних дієт.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- порушення режиму харчування;
- перевищення нормальної маси тіла на 15%.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

3.4. Загартовування організму.

Основні принципи загартовування: поступовість, систематичність, врахування індивідуальних особливостей пацієнтів, створення позитивного емоційного настрою, поєднання з фізичною активністю.

Характеристика основних засобів загартовування. Рекомендації щодо загартовування здорової людини.

Захист санітарних бюлетенів на тему "Загартовування організму", санітарно-освітня робота медсестри (лекції, бесіди).

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- часті простудні захворювання;
- страх переохолодження організму.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

3.5. Психічна саморегуляція.

Саморегуляції поведінки діяльності як одна з важливих функцій психіки людини.

Звички: корисні, шкідливі. Правила позбавлення від шкідливих звичок.

Принципи ставлення до життя, які сприятливо впливають на мотиваційну саморегуляцію. Реалізація програми самовиховання. Психологічний захист.

Аутотренінг як система концентрованого саморозслаблення і самонавіювання.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад :

- паління;
  - психоемоційне напруження на роботі.
- Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

3.6. Сім'я і здоров'я. Активне довголіття.

Гармонійна сім'я - запорука здоров'я. Особливості здоров'я дорослого населення залежно від сімейного стану. Соціальні та психологічні проблеми сім'ї, проблема розлучення. Роль сім'ї у формуванні здоров'я дітей. Проблема народжуваності та абортів.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- розлучення;
- психологічна адаптація людей старечого віку.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

3.7. Формування здорового способу життя і профілактика захворювань.

Формування здорового способу життя - головний засіб профілактики захворювань.

Диспансеризація - активна форма медичного догляду за станом здоров'я населення.

Масове обстеження населення, його роль у виявленні і ранній діагностиці захворювань.

Диспансерне спостереження за окремими групами населення.

Види спеціалізованих диспансерів, їх організація, форми і методи роботи.

Активне раннє виявлення пацієнтів, їх облік, диспансеризація, надання систематичної кваліфікованої допомоги.

Патронаж.

Роль медичної сестри в системі диспансерного спостереження.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- конфліктні ситуації в сім'ї;
- працюючий підліток.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

Розділ IV. Сестринський процес

4.1. Основні потреби людини.

Поняття про потреби, теорію і класифікацію потреб. Знайомство з основними потребами людини.

Ієрархія потреб за Маслоу, її значення для сестринської справи. Характеристика життєво-важливих потреб.

Приклади проблем пацієнта, пов'язані з порушенням задоволення потреб, наприклад порушення сну і т.д.

4.2. Медсестринський догляд за пацієнтами.

Основні етапи сестринського процесу.

4.2.1. Перший етап сестринського процесу: сестринське обстеження пацієнта.

Значення сестринського обстеження для виявлення проблем пацієнта та їх вирішення.

Джерело інформації: розпитування пацієнта, фізикальне обстеження пацієнта, знайомство з медичною картою, бесіда з лікарем, бесіда з сім'єю пацієнта, читання спеціальної літератури по догляду.

Методи обстеження пацієнта: суб'єктивний і об'єктивний.

Суб'єктивне обстеження: розпитування пацієнта, бесіда з родичами пацієнта.

Зміст інформації, зібраної медичною сестрою: фізіологічні дані; психологічні дані; соціологічні дані; дані про навколишнє середовище.

Об'єктивне обстеження пацієнта: фізичне обстеження пацієнта, знайомство з медичною картою, бесіда з лікарем, вивчення спеціальної літератури по догляду.

Фізичні обстеження пацієнта: зовнішній вигляд, положення у ліжку, колір і вологість шкіри та слизових оболонок. Визначення набряків. Вимірювання зросту. Зважування.

Вимірювання температури тіла. Визначення частоти дихальних рухів. Визначення пульсу. Вимірювання артеріального тиску.

Значення сестринської документації. Аналізи, узагальнення і систематизація зібраних у пацієнта даних з боку порушень задоволення основних потреб.

Реєстрація відомостей про пацієнта в приблизній учбовій сестринській історії хвороби.

Робота медичної сестри з медичною документацією.

Ведення температурного листка.

Цифровий і (або) графічний запис показників функціонального стану пацієнта: температури, числа дихальних рухів, пульсу, артеріального тиску, маси тіла, зросту, кратності стільця, величини добового діурезу.

4.2.2. Другий етап сестринського процесу: виявлення проблем пацієнта.

Формування проблем пацієнта. Різниця між проблемою пацієнта і медичним (лікарським) діагнозом.

Класифікація проблем пацієнта:

- дійсні і потенційні;

-фізіологічні, психологічні, соціальні.

Деякі приклади проблем пацієнта, які зустрічаються найчастіше.

Визначення пріоритетних проблем пацієнта. Запис в приблизну навчальну сестринську історію хвороби.

4.2.3. Третій етап сестринського процесу: визначення цілей сестринського догляду.

Визначення цілей сестринського втручання з пріоритетних проблем пацієнта, їх значення. Вимоги до формулювання цілей.

Елементи цілі: дії, критерії, умови. Визначення моменту, оцінки і строків досягнення кожної цілі.

Види цілей: короткострокові і довгострокові. Деякі приклади цілей сестринських втручань:

Погодженість цілей сестринського догляду з пацієнтом і його сім'єю.

4.2.4. Четвертий етап сестринського процесу: планування об'єму сестринських втручань.

Типи сестринських втручань: залежні, незалежні, взаємозалежні.

Визначення об'єму сестринських втручань у відповідності з поставленими цілями догляду з пріоритетних проблем пацієнта.

Методи сестринських втручань: надання щоденної допомоги по самодогляду, надання психологічної допомоги і підтримки, поради і навчання пацієнтів і його сім'ї елементам догляду вдома, профілактика ускладнень і зміцнення здоров'я.

Індивідуальний план догляду за пацієнтом, його значення. Використання стандартних планів клінічного догляду за пацієнтом при написанні індивідуального плану.

Погодження плану догляду за пацієнтом і його сім'єю. Конкретні приклади.

Документація плану догляду в приблизній навчальній сестринській історії хвороби.

Здійснення запланованих сестринських втручань.

4.2.5. П'ятий етап сестринського процесу: оцінка результатів і корекція догляду.

Динаміка дослідження результатів сестринських дій.

Момент оцінки. Джерела і критерії оцінки.

Три аспекти оцінки: оцінка ступеня досягнення поставлених цілей; оцінка реакції пацієнта на сестринське втручання; активний пошук і оцінка нових проблем пацієнта.

Співставлення очікуваних результатів з досягнутими.

Аналіз причин отриманих результатів і формулювання висновків.

В разі необхідності корекція цілей і (або) індивідуального плану догляду за пацієнтом. Документація оцінки в приблизній навчальній сестринській історії хвороби.

Критерії оцінювання відповідей на вступному випробуванні

Ці Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень вступників, встановлюють відповідність між вимогами до знань і умінь вступників та показником оцінки в балах.

Ці Критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Рівень досягнень	Оцінка (5 бальна шкала)	Оцінка (12 бальна шкала)	Оцінка (шкала від 100 до 200 балів)
відмінно	5	10-12	180-200
добре	4	7-9	150-179
задовільно	3	4-6	120-149
незадовільно	2	1-3	100-119

Відмінно – знання вступника є глибокими, міцними, системними, вступник вміє застосовувати знання для виконання завдань, вміє самостійно оцінювати різноманітні ситуації, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Добре – вступник знає істотні ознаки понять, явищ, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Задовільно - вступник відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними знаннями з дисципліни. Визначення понять дає з помилками й неточностями.

Незадовільно – відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

При оцінюванні відповіді на вступному випробуванні враховуються:
правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх;
самостійність суджень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Болдіжар О.О., Дербак М.А., Вайс В.М., Архій Е.Й. Збірник тестових завдань з основ сестринської справи для підготовки вступних іспитів. – Ужгород: «Ліра», 2014. – 214с.
2. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський процес. — К.: Здоров'я, 2001.
3. Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посіб. / Під заг. керів. І.Я. Губенко. — Черкаси, 2007. — 44 с.
4. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка : підручник. — К.: Медицина, 2008. — 424 с.
5. Касевич Н.М. Основи медсестринства в модулях: навч. посіб. — К.: Медицина, 2009.
6. Касевич Н.М. Практикум із сестринської справи: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2005. — 464 с.
7. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.В. та ін. Догляд за хворими: підручник. — К.: ВСВ Медицина, 2010. — 488 с.
8. Кудрявцева Т.О. Сестринський процес: етапи, зміст, документація: навч.-метод. посіб. — К.: Здоров'я, 2001. — 96 с.
9. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. — К.: ВСВ Медицина, 2010. — 560 с.
10. Медсестринський догляд за пацієнтом: Стандарти медсестринських процедур, маніпуляцій та планів догляду і навчання: навч. посіб. / І.Я. Губенко, О.Т. Шевченко, Л.П. Бразалій, В.Г. Апшай. — К.: Медицина, 2008. — 304 с.
11. Основи медсестринства: Підручник для мед. ВНЗ I – III рів. акред. – 2 –ге вид., перероб. і доп. Затверджено МОЗ / Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. – К., 2013. – 792 с.
12. Пасечко Н.В., Лемке М.О. Мазур П.Є. Основи сестринської справи: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. — 544 с.
13. Савка Л.С., Разінкова Л.І., Коплик А.Ф., Коцар О.І., Аленіч О.І. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посіб. / За ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. — К.: Медицина, 2009. — 480 с.
14. Шевченко О.Т. Психологія кризових станів: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2005 — 120 с.